

**KONFERENCIJA O
PRISTUPANJU
EUROPSKOJ UNIJI
– HRVATSKA –**

Bruxelles, 26. studenoga 2009.

AD 29/09

LIMITE (OGRANIČENO)

CONF-HR 23

DOKUMENT DOSTUPAN JAVNOSTI

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet : ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE
 Poglavlje 15: Energetika

ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE

(Revizija CONF-HR 5/08)

Poglavlje 15: Energetika

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinom općem stajalištu za Konferenciju o pristupanju s Hrvatskom (CONF-HR 2/05) te podliježe pregovaračkim načelima koja su prihvaćena na Konferenciji o pristupanju (CONF-HR 5/05), a posebice sljedećim:

- bilo koje mišljenje koje izrazi bilo koja strana o poglavlju pregovora neće niti na koji način utjecati na stajalište koje je možda zauzeto o ostalim poglavljima;
- sporazumi – čak i djelomični sporazumi – postignuti za vrijeme trajanja pregovora o poglavljima koja je potrebno uzastopno ispitivati, ne mogu se smatrati konačnima, do postizanja sveukupnog sporazuma;

te zahtjevima navedenima u točkama 13., 16. i 26. Pregovaračkog okvira.

EU ističe važnost poštivanja toga da se Hrvatska pridržava Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju za Hrvatsku, kao i Pristupnog partnerstva, što su osnovni elementi pretpristupne strategije.

EU potiče Hrvatsku da nastavi s procesom usklađivanja s *pravnom stečevinom EU-a*, i s njezinom učinkovitom provedbom i primjenom, te da općenito razvija, već i prije pristupanja, politike i instrumente što sličnije onima Europske unije.

EU konstatira da Hrvatska u dodatku (CONF-HR 4/09) svom stajalištu o poglavlju 15. (CONF-HR 21/07) prihvaća *pravnu stečevinu EU-a* prema poglavlju 15. u obliku koji je bio na snazi 15. lipnja 2009., te da Hrvatska objavljuje da će ju biti spremna provesti do datuma pristupanja Europskoj uniji, uz zahtjev za prijelaznim razdobljem do 31. srpnja

2012. u vezi s Direktivom Vijeća 2006/67 od 24. srpnja 2006. kojom se države članice obvezuju održavati minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata.

S obzirom na ovaj zahtjev, EU prima na znanje Akcijski plan koji je dostavila Hrvatska za ispunjenje odgovarajućih zahtjeva *pravne stečevine EU-a* do 31. srpnja 2012. Na temelju informacija dostavljenih u ovom Akcijskom planu, koji je jasan i izvediv, EU smatra zahtjev Hrvatske prihvatljivim.

Osiguranje opskrbe

EU konstatira da je potrebno zakonodavstvo o minimalnim zalihama sirove nafte i/ili naftnih derivata i Agencija za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata u primjeni i da će se proces povećanja fizičkih zaliha sirove nafte nastaviti u skladu s ciljanim datumom od 31. srpnja 2012.

EU prima na znanje Akcijski plan Hrvatske za ispunjenje odgovarajućih zahtjeva *pravne stečevine EU-a* do kraja zatraženog prijelaznog razdoblja, uključujući opis administrativne strukture odgovorne za upravljanje zalihama sirove nafte i naftnih derivata. EU prima na znanje izračun zaliha nafte i naftnih derivata Hrvatske koji osigurava računovodstvene metode i kategorije proizvoda kako je određeno u *pravnoj stečevini EU-a*.

EU pozdravlja potvrdu Hrvatske da će se u 2009. nastaviti proces povećanja fizičkih zaliha sirove nafte i naftnih derivata, zaključiti međunarodni dvostrani sporazumi o obveznim zalihama, utvrditi regionalna distribucija obveznih zaliha i započeti projekt izgradnje dodatnih skladišnih kapaciteta.

EU prima na znanje da je Hrvatska razvila planove intervencija u skladu s *pravnom stečevinom EU-a* koje će koristiti u slučaju teškoća koje se mogu pojaviti u pogledu opskrbe sirovom naftom i naftnim derivatima.

U tom kontekstu, EU svraća pozornost na novo donesenu direktivu o zalihama nafte¹, koja će donijeti nekoliko znatnih izmjena u obvezama država članica na ovom području.

EU prima na znanje da je Hrvatska donijela novi Zakon o rudarstvu koji jamči da će se odobrenja za traženje, istraživanje i eksploataciju ugljikovodika dodjeljivati na temelju načela nediskriminacije. EU konstatira da će Zakon o rudarstvu, koji teži potpunoj usklađenosti s Direktivom 94/22/EZ stupiti na snagu pristupanjem.

U skladu s prethodno navedenim razmatranjima, EU smatra da je Hrvatska ispunila zahtjeve prvog mjerila za zatvaranje navedenog u Zajedničkom stajalištu EU-a (CONF-HR 5/08).

Unutarnje tržište energije

EU pozdravlja zakonodavne napore koje je Hrvatska poduzela u pogledu unutarnjeg tržišta plina i električne energije.

EU prima na znanje da je liberalizacija tržišta električne energije i plina u Hrvatskoj završena 1. srpnja 2008. otvaranjem tržišta električne energije za sve kupce električne energije, te 1. kolovoza 2008. otvaranjem tržišta plina, tako u potpunosti primjenjujući Direktivu 2003/54/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i Direktive 2003/55/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina.

EU prima na znanje činjenicu da je Hrvatska donijela propise o dodjeli i uporabi prekograničnih kapaciteta, u skladu s Uredbom (EZ-a) br. 1228/2003 i njenim Prilogom (Smjernice o upravljanju zagušenjem) kao i u skladu s obvezama Hrvatske prema Ugovoru o energetske zajednici.

¹ Direktiva Vijeća 2009/119/EZ od 14. rujna 2009. kojom se države članice obvezuju održavati minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata (SL L 265, 9/10/09, str. 9.-23.).

EU konstatira da na temelju toga Hrvatska povlači svoj zahtjev za prijelaznim razdobljem o uvjetima za pristup mreži za prekogranične razmjene električne energije (CONF-HR 4/09).

Nadalje, u pogledu prekograničnih razmjena električne energije, EU naglašava da Hrvatska početkom 2010. treba podnijeti izvješće o rezultatima postupaka prekogranične raspodjele prijenosnih kapaciteta za 2009. To treba uključiti opis i rezultate postupaka na svim granicama i za sva dodijeljena razdoblja uključujući godišnje raspodjele kapaciteta za 2010.

EU skreće pozornost na novo donesenu *pravnu stečevinu EU-a* u pogledu unutarnjeg tržišta energije i pozdravlja potvrdu Hrvatske da će osigurati daljnje usklađivanje svog zakonodavstva sa sljedećim aktima:

- Direktivom 2009/72/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije kojom se ukida Direktiva 2003/54/EZ;
- Uredbom (EZ-a) br. 714/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekogranične razmjene električne energije kojom se ukida Uredba (EZ-a) br. 1228/2003;
- Direktivom 2009/73/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina kojom se ukida Direktiva 2003/55/EZ;
- Uredbom (EZ-a) br. 715/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za prijenos prirodnog plina kojom se ukida Uredba (EZ-a) br. 1775/2005;
- Uredbom (EZ-a) br.713/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetske regulatora.

U skladu s prethodno navedenim razmatranjima, EU smatra da je Hrvatska ispunila zahtjeve drugog mjerila za zatvaranje navedenog u Zajedničkom stajalištu Europske unije (CONF-HR 5/08).

Obnovljiva energija

Usklađenost s *pravnom stečevinom EU-a* o obnovljivim izvorima energije je uznapredovala, iako se još treba ustanoviti sustav Jamstva porijekla. EU prima na znanje Akcijski plan Hrvatske za obnovljive izvore energije koji navodi plan s ciljem postizanja povećanja udjela obnovljivih izvora energije na 20 % finalne potrošnje energije u 2020., u skladu s ciljevima obnovljivih izvora energije koji su iskazani u Direktivi 2009/28/EZ. EU nadalje prima na znanje posvećenost Hrvatske u pripremi Nacionalnog akcijskog plana za obnovljivu energiju (NREAP) u skladu s vremenom i oblikom koji su navedeni u nedavno usvojenoj Direktivi 2009/28/EZ . Nadalje, EU prima na znanje posvećenost obvezujućem nacionalnom cilju za Hrvatsku od 20 % bruto finalne potrošnje obnovljive energije u 2020. To je ekvivalent ciljevima koje države članice trebaju ispuniti u skladu s Direktivom 2009/28/EZ. S obzirom na sadašnju razinu razvoja i odgoda s kojima se susrela Hrvatska u postizanju svog cilja postavljenog za poticane izvore obnovljive električne energije do 2010., EU naglašava da će Hrvatska trebati poduzeti intenzivne napore da postigne cilj u 2020. godini. EU naglašava da će pomno nadzirati razvoj događaja u ovom području.

U skladu s prethodno navedenim razmatranjima, EU smatra da je Hrvatska ispunila zahtjeve trećeg mjerila za zatvaranje navedenog u Zajedničkom stajalištu EU-a (CONF-HR 5/08).

Nadalje, u pogledu biogoriva, EU prima na znanje donošenje zakonodavstva iz 2008. o postotku biogoriva u ukupnom udjelu goriva kao i o kvantiteti biogoriva koji će se staviti na domaće tržište.

EU prima na znanje potvrdu Hrvatske da se njen cilj za udio biogoriva u prijevozu do 2010. može postići u svjetlu sadašnjih, relativno niskih razina.

EU konstatira da je Hrvatska u svibnju 2009. donijela Zakon o biogorivima za prijevoz, u skladu s *pravnom stečevinom EU-a*, posebice s Direktivom 2003/30/EZ o promicanju uporabe biogoriva. Zakon uređuje proizvodnju, trgovinu i skladištenje biogoriva, ovlasti i odgovornosti za definiranje i provedbu politike promidžbe proizvodnje i uporabe biogoriva, kao i inicijative za uporabu biogoriva. EU podsjeća da je u skladu s novom Direktivom o obnovljivoj energiji, cilj za udio u izvorima obnovljive energije u sektoru prijevoza postavljen na 10 % za 2020., i naglašava da će Hrvatska trebati poduzeti intenzivne napore da dostigne cilj iz 2020. EU naglašava da će pomno nadzirati razvoj događaja na ovom području.

Energetska učinkovitost

EU prima na znanje činjenicu da je Hrvatska donijela Zakon o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji u prosincu 2008., s ciljem povećanja energetske učinkovitosti u sektorima energije u neposrednoj potrošnji (kućanstva, usluge, industrija, prijevoz).

EU konstatira da prvi Nacionalni akcijski plan za energetska učinkovitost iz 2008. predviđa indikativni cilj ukupne uštede energije od 9 % za smanjenje potrošnje krajnje energije u razdoblju 2008.-2016., u skladu s Direktivom o energetska učinkovitosti neposredne potrošnje i energetska uslugama.

EU prima na znanje donošenje Akcijskog plana za provedbu Direktive o energetska učinkovitosti zgrada, koja je prenesena u nacionalno zakonodavstvo putem Zakona o izgradnji i Zakona o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji.

Nadalje, EU konstatira da se Hrvatska priprema donijeti dokument Nacionalni potencijal kogeneracije, u skladu s *pravnom stečevinom EU-a* o promicanju kogeneracije, istražujući mogućnost daljnjeg povećanja udjela kogeneracije visoke učinkovitosti u opskrbi električne energije i toplinske energije te identificirajući točke potrošnje toplinske energije za primjenu kogeneracije visoke učinkovitosti i time osiguravanja potpune usklađenosti s *pravnom stečevinom EU-a*.

EU potiče Hrvatsku da brzo donese ovaj dokument i provede predviđene mjere.

Nuklearna energija, uključujući nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja

EU prima na znanje da Hrvatska u skladu sa Zajedničkom konvencijom o sigurnosti zbrinjavanja istrošenog goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada počela rješavati pitanja vezana uz financiranje stavljanja izvan pogona i odlaganja radioaktivnog pogona u pogledu nuklearne elektrane Krško, koja je smještena na području Slovenije, blizu granice s Hrvatskom i koja je u zajedničkom vlasništvu.

EU nadalje prima na znanje da je Hrvatska u srpnju 2009. donijela Strategiju za upravljanje radioaktivnim otpadom i istrošenim nuklearnim gorivom i potiče Hrvatsku da ju završi u pogledu opcija za skladištenje i odlaganje.

Posebice, EU pozdravlja potvrdu Hrvatske o traženju zajedničkih rješenja sa Slovenijom o upravljanju niskom i srednjom razinom radioaktivnog otpada (LILW) i istrošenog nuklearnog goriva, dok konačni sporazum još treba donijeti. U tom kontekstu, EU podsjeća na Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije iz 2003. EU naglašava da cilj u ovom kontekstu treba biti izbjegavanje nametanja pretjeranog tereta za buduće generacije. EU prima na znanje posvećenost Hrvatske da u međuvremenu nastavi s aktivnostima vezanim uz istraživanje lokacije za potencijalno odlagalište za LILW i istrošeno nuklearno gorivo na području Hrvatske u slučaju da sve druge opcije propadnu. U tom pogledu, EU poziva Hrvatsku da ustanovi zadovoljavajući

i koherentan zakonski okvir, uključujući vezano uz članak 39. Zakona o zaštiti od ionizirajućeg zračenja i sigurnosti od izvora ionizirajućeg zračenja, kako bi osigurali ispravnu provedbu svojih međunarodnih obveza u sklopu *pravne stečevine EU-a* u ovom poglavlju, smatrajući to pitanje prioritetom.

U skladu s prethodno navedenim razmatranjima, EU smatra da je Hrvatska ispunila zahtjeve ovog dijela četvrtog mjerila za zatvaranje kako je navedeno u Zajedničkom stajalištu Europske unije (CONF-HR 5/08).

EU konstatira da je Hrvatska u 2008. i 2009. unaprijedila administrativne sposobnosti nadležnih hrvatskih tijela, odnosno Državnog zavoda za zaštitu od zračenja i Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost.

EU konstatira da je, kako bi povećala cjelokupnu učinkovitost u ovom području i osigurala potrebnu neovisnost, Hrvatska odlučila spojiti oba ureda i uključiti odgovarajuće funkcije inspekcije u novom okružju koje će raditi pod ovlastima Vlade RH. EU nadalje konstatira da će sva proračunska sredstva oba ureda pripasti novo osnovanoj ustanovi. EU potiče Hrvatsku da dovrši ove promjene u administrativnim strukturama vezanim uz nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u skladu sa zadanim rasporedom i poziva Hrvatsku da nastavi osiguravati detaljne informacije o svojim pripremama u ovom području. EU naglašava da će pomno pratiti razvoj događaja u ovom području.

U skladu s prethodno navedenim razmatranjima, EU smatra da je Hrvatska ispunila zahtjeve ovog dijela četvrtog mjerila za zatvaranje kako je navedeno u Zajedničkom stajalištu Europske unije (CONF-HR 5/08).

* * *

U skladu s prethodno navedenim razmatranjima, EU konstatira da u ovoj fazi, ovo poglavlje ne zahtijeva daljnje pregovore.

Praćenje napretka u usklađivanju s *pravnom stečevinom EU-a* i u njezinoj provedbi nastavit će se tijekom trajanja pregovora. EU naglašava da će osobitu pozornost posvetiti praćenju svih gore navedenih specifičnih pitanja radi osiguranja administrativne sposobnosti Hrvatske, a posebice njenu sposobnost da postigne povećanje udjela potrošnje obnovljive energije na 20 % u 2020., završi administrativne promjene vezane uz nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja, kao i s ciljem osiguranja završetka Strategije za upravljanje nuklearnim otpadom i istrošenim nuklearnim gorivom u pogledu opcija skladištenja i odlaganja i u pogledu osiguranja da je odgovarajući hrvatski zakonodavni okvir u skladu s obvezama Hrvatske u sklopu ovog poglavlja. Posebnu je pozornost potrebno posvetiti povezanosti između predmetnog poglavlja i ostalih pregovaračkih poglavlja. Konačna ocjena usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s *pravnom stečevinom EU-a* te njezine provedbene sposobnosti mogu se dati samo u kasnijoj fazi pregovora. Uza sve informacije koje EU može zatražiti za pregovore o ovom poglavlju i koje se moraju dostaviti Konferenciji, EU poziva Hrvatsku da Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje redovito dostavlja detaljne informacije u pisanom obliku o napretku u provedbi *pravne stečevine EU-a*.

U skladu sa svim prethodno navedenim razmatranjima, EU će se, ako bude potrebno, vratiti na ovo poglavlje u prikladnom trenutku.

Kako je prethodno navedeno u odgovarajućim dijelovima, EU podsjeća da od 15. lipnja 2009. do zatvaranja pregovora može doći do prihvaćanja nove *pravne stečevine EU-a*.